

PATENTNI SPIS BR. 1526.

Gustav Pollak, Atzgersdorf kod Beča.

Uredjenje za omekšavanje i štavljenje sirovih koža.

Prijava od 20. septembra 1921.

Važi od 1. februara 1923.

Pravo prvenstva od 12. februara 1916. (Austrija).

Predmet ovog pronalaska sačinjava uredjenje za omekšavanje i štavljenje sirovih koža, kojim je omogućeno omekšavanje i štavljenje izvršiti smanjivanjem ručnog rada i radničkih nezgoda koji su s time skopčani, ujedno i izbegavanjem obrazovanja svakog taloga. Ujedno se može sa uredjenjem, koji je predmet ovog pronalaska, postići podjednako dejstvovanje na sve rukovane komade, i potpuno iskorišćavanje tečnosti za štavljenje. Do sada se upotrebljavao sledeći način omekšavanja i štavljenja, koji je skopčan sa velikim gubitkom vremena, a inače pokazuje velike nedostatke.

Sirove kože stavljene su do sada u stanju, kako su od mesara ili trgovca došle u fabriku, da bi se očistile od dlaka, nečistoće i soli, u kace napunjene vodom, gde su se dva do tri puta ispirale, t. j. hvatane su klještim, vadjene, i pošto je usuta sveža voda u kace za omekšavanje, melane su ponovo tamo. Ovo rukovanje zahteva prema dobu godine, prema kakvoći sirovih koža i prema tome koliko zu ležale u soli, 2—3 dana, te se vadenje i isplakivanje mora ponoviti 2—3 puta.

Štavljenje sirovih koža vrši se na isti način sa tom razlikom, što se ovaj posao mora ponoviti za 5—6 dana, te se mora svaka sirova koža izvaditi klještim iz kace i pošto se doda u kace ugašen kreč, potrebno ju je opet tamo staviti.

Za vreme gore navedenog posla leže sirove kože u različitim kacama jedna na drugoj, i pošto je prema veličini kaca po kadkad nagomilano na jednu gomilu i sto komada, zaustavljena je cirkulacija tečnosti tako da na sirove kože koje leže najbliže dnu dolazi malo tečnosti odnosno kreča usled pritiska koža koje nad njima leže, tako da će sirove kože koje najniže leže, najmanje doći u dodir sa tečnošću te će se prema tome sprovesti nepovoljno kako omekšanje tako i luženje. Ispiranjem sirovih koža spada u ostalom medju najnezgodnije poslove: izradjivanja koža, jer radnici moraju stajati na kraju dubokih kaca, i svaku sirovu kožu, kao što smo već naveli, vaditi klještim. Težini težih sirovih koža u uštavljenom stanju iznosi po komadu 50—80 kgr.

Istina postoje već više godina tzv. mešajuće kace za štavljenje koje uprošćavaju ovaj posao. Ovo su veliki sudovi, u koje vešamo sirove kože. Na dnu ovih sudova nalazi se uredjenje za mešanje koje je pokretano mašinskom snagom za mešanje koje meša tečnost za štavljanje nekoliko sati dnevno, ili ako ima dovoljno snage na raspoloženju i čitav dan, i time jednako štavi sve komade sirovih koža i kod neprestanog kretanja sprečava naravno pravljenje taloga. Ovaj sistem može se upotrebiti za ovu cilj samo u onim fabrikama, u kojima stoji na raspoloženju jef-

lina električna struja, i kod kojih je moguće ova uređenja za štavljenje i mešanje držati u pokretu nedeljom i praznikom odnosno i noću nekoliko sati. Ako to nije moguće, usled čega je uređenje za štavljenje i mešanje obustavljeno za nekoliko sati, onda će se svi čvrsti sastojci tečnosti za štavljenje skupiti na dno, i napraviće tamo čvrstu gustu masu, koju uređenje za mešanje neće moći više rastaviti.

Sa ovim pronalaskom moguće je ostraniti sve gore navedene nedostatke te se mogu postići velike koristi u pogledu olakšavanja i usavršavanja posla kao i u pogledu boljeg iskorišćavanja vremena i tečnosti za štavljenje.

Predmet ovoga pronalaska koji sačinjava ovo uređenje, pokazuje:

Fig. 2 gledano odozgo,

Fig. 1 gledano u preseku.

Kao što se iz nacrtu vidi dolaze u ovome uređenju kace za štavljenje (A_1, A_2, A_3) koje su u vezi pomoću kanala (K) sa kacom za mešanje, koja je spuštana ispod površine za rad. U tom cilju spojen je na dnu svakog suda za štavljenje otvor za spuštanje (L) koji se tu nalazi, sa kanalom koji vodi u sudove za štavljenje, ovaj kanal pak spojen je slobodno sa kacom za mešanje, upotrebljavajući odgovarajući rad. Kaci za mešanje (R) dodan je rezervar za štavljenje (Z), u koji se stavlja tečnost za štavljenje, što će se upotrebiti, a više toga rezervoar koji sadrži čistu vodu. Kao što se iz nacrtu vidi smeštena je u rezervoaru za mešanje sprava za mešanje koja se motorom pokreće, koja drži tečnost za štavljenje u talasanju, koja prema potrebi pridolazi s jedne strane iz rezervoara za štavljenje a s druge strane iz sudova za štavljenje.

Sisajuće cevi smeštene u radnom nivou sisaljke (P) dosežu do dna rezervoara za mešanje, i onoga što sadrži čistu vodu. Uz zadnju ivicu kace za štavljenje smeštene su cevi (L), koje su spojene sa sisaljkom, i koje imaju za svake dve kace za štavljenje jedan odvod. Ovi odvodi (H_1, H_2, H_3), izvedeni su kao cevi za okretanje tako da svaka cev može, čim se okrene u zglugu, osigurati jedno za drugim oba suda, ako je pak otvor okrenut na gore, ugušen je izliv, jer je dejstvovanje sisaljke tako regulisano, da pritisak u cevima ne može savladati hidraulički pritisak, koji rezultuje iz zavoja cevi što se može okretati. Na donjem kraju ovih cevi smešten je odvodni ventil (V).

Dejstvovanje ovde opisanog uređenja je u ovome: sirove kože stavljamo na

šipke, koje na oba kraja imaju karike. Ove šipke zakačimo jednu za drugom u kvake, koje su pričvršćene na gornjem kraju kace za štavljenje, i to tako, da svaka druga šipka leži dublje nego predjašnje, dakle tako da su parni redovi šipaka od prilike za 10 santimetara više nego neparni. Ovim uređenjem olakšano je na kraju štavljenja vadenje okačenih sirovih kože. Čim su sirove kože obešene napunimo sudove vodom pomoću sisaljke (P) i na isti način obnavljamo vodu 1—2 dana. Ovim je završeno omekšavanje. Vodu omekšavanja isteramo kroz ventil (V), i posle toga napunimo kace sa tečnošću za štavljenje, koju smo spremili u rezervoaru za štavljenje odnosno za mešanje. Tečnost za štavljenje teče za tim kroz pojedine cevi, koje se mogu okretati, izliva se kroz kace najpre sa zadnje strane i tako ispira jednu za drugom okačene sirove kože. Kroz otvore smeštenog kod odvodnih otvora (L) može se svaka kaca po potrebi spojiti sa kanalom i time sa rezervoarom za mešanje.

Dejstvovanjem sprave za mešanje meša se povremeno tečnost za štavljenje koja pridolazi, i pomoću sisaljke istiskuje se ponovo u pojedine sudove. Ako je sposobnost dejstvovanja tečnosti za štavljenje već iscrpljena ili pak, ako želimo isprazniti kace posle štavljenja, okrenemo na gore okretnjive, cevi, i odvedemo tečnost kroz ventil (V) u odvodni kanal. Pošto se završi ceo tok ovoga posla, izdignemo sa šipkama uštavljene sirove kože, metnemo na kolica, koja se pomeraju uz kace za štavljenje, i vodimo ih ka uređenju, gde se odstranjuju dlake odnosno meso.

Kod uređenja, koji sačinjava predmet ovoga pronalaska, ostaju sirove kože na jednom istom mestu nepomično obešene od početka omekšavanja do svišetka štavljenja.

Patentni zahtevi:

1.) Uređenje za omekšavanje i štavljenje sirovih kože naznačeno uređenjem za omekšavanje i štavljenje ($A_1, A_2, A_3, \dots$), kod koga za vreme celog toka omekšavanja i štavljenja sirove kože ostaju nepomične, i kod koga su kace posredovanjem kanala (K) pojedince u vezi sa zajedničkim prostorom za mešanje svih kaca za štavljenje, tako da se spravljanje tečnosti za štavljenje može vršiti za sve kace izvan njih u zajedničkom prostoru za mešanje.

2.) Oblik izvodjenja uređenja zaštićenog pod 1, naznačen time, što je prostor za

mešanje centralno smešten prema uredjenju za štavljenje.

3.) Oblik izvodjenja uredjenja zaštićenog pod 1 i 2, naznačen time, što je između kace za štavljenje, kanala i prostora za mešanje napravljena izvestan pad, koji nam u vezi sa sisaljkom, od koje sisajuće cevi dosežu u prostor za mešanje odnosno u pridodani rezervoar, osiguravaju neprekidno cirkulaciju tečnosti za štavljenje i vode za omekšavanje.

4.) Oblik izvodjenja uredjenja zaštićen

od 1—3 naznačen time, što je pritiskujuća cev sisaljke priključena cevima kace za štavljenje, koje su predviđene na ivicama okretajućim cevima koje snabdevaju po dve kace, zatim ventilom, kroz koji se može ispustiti upotrebljena tečnost.

5.) Oblik izvodjenja uredjenja zaštićenog pod 1—4 naznačen time, što su za kace za štavljenje upotrebljena sredstva za zatvaranje, tako da se može svaka kaca posebno spojiti sa prostorom za mešanje, ili pak da se ovaj spoj može tako rastaviti.

Fig. 1

Fig. 2

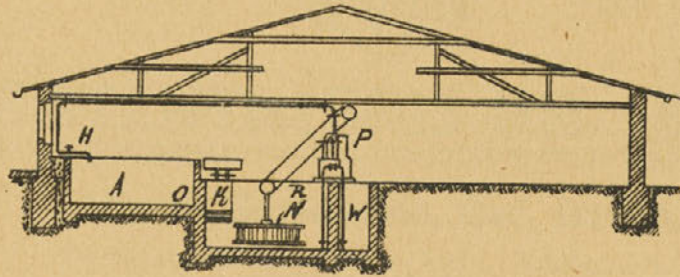

Fig. 1

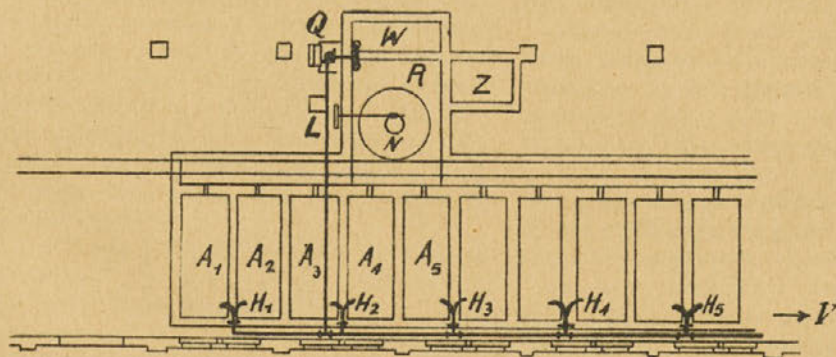

Fig. 2

